

Tytuł: Vinski i pył niewidzialności

Grupa wiekowa: 10+

Słowa kluczowe: superbohater/superbohaterka, bohaterstwo, pokonywanie trudności, samotność, odrzucenie, bullying, przyjaźń, przygoda, film przygodowy, walka ze złem

Wiadomostka: Film produkcji finlandzkiej został zrealizowany m.in. w Wilnie i Kownie w Litwie. Scenariusz filmu został oparty na książce z 1954 r. autorstwa Aapeliego (Simo Puupponen), wpisany jednak w czasy współczesne. Książkowa historia Vinskiego doczekała się serialu telewizyjnego (1969) i serii słuchowisk (1984).

Proponowane tematy do rozmowy/omówienia:

- Jak zostać bohaterem/bohaterką dnia codziennego?
- Pomaganie jest trendy.
- Co to jest bullying i jak na niego reagować?

Powiązanie z podstawą programową:

Język polski, klasy IV–VI

1. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń/uczennica:

- określa tematykę i problematykę utworu;
- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne i elementy wiedzy o kulturze;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń/uczennica:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka); wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

Język polski, klasy VII–VIII

1. Kształcenie literackie i kulturowe – odbiór tekstów kultury.

Uczeń/uczennica:

- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Etyka, klasy IV–VIII

1. Elementy etyki ogólnej.

Uczeń/uczennica:

- zna, rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych;
- rozpoznaje i nazywa wybrane emocje oraz uczucia, takie jak: radość, smutek, strach, wstręt, zdziwienie, gniew, akceptacja, duma, miłość, nienawiść, przyjemność, przykrość, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, zazdrość;
- posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych; wykorzystuje te pojęcia do charakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych;
- zna i objaśnia podstawowe pojęcia związane z oceną moralną, takie jak: dobro, zło, wartość, kryterium, zasada (norma, reguła), postawa, cnota, wada, obowiązek, sankcja, sumienie, wzór, autorytet, odpowiedzialność, prawo naturalne, prawo stanowione, godność, prawa człowieka, natura ludzka, prawda, szczęście.

2. Człowiek wobec innych ludzi.

Uczeń/uczennica:

- podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci;
- uzasadnia, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom;
- okazuje szacunek innym osobom;
- rozpoznaje i charakteryzuje różne przejawy przemocy; wyjaśnia pojęcie cyberprzemocy;
- zna i wyjaśnia formułę zasady solidarności oraz podaje przykłady działań solidarnych;
- objaśnia, czym są: szacunek, przyjaźń, życzliwość, altruizm, troska, bezinteresowność, wolontariat, koleżeństwo, wdzięczność, współczucie, empatia, zaufanie, nietykalność osobista, tolerancja, dobro wspólne, naród, pluralizm, współdziałanie, sprawiedliwość, praworządność, solidarność, patriotyzm, bohaterstwo, wolność polityczna.

3. Człowiek wobec siebie.

Uczeń/uczennica:

- podaje przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie;
- objaśnia, czym są: sens życia, uczciwość, roztropność, umiarkowanie, męstwo, honor, prywatność, asertywność, prawdomówność.

Wiedza o społeczeństwie, klasy IV–VIII

1. Społeczna natura człowieka.

Uczeń/uczennica:

- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania);
- podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
- uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady.

Propozycja zadania dla dzieci/uczniów

Wyobraź sobie, że jesteś superbohaterem/superbohaterką. Jakie masz moce?

Zaprojektuj odznakę swojego superbohaterstwa, pokoloruj ją (np. farbami, kredkami) i przypnij do ubrania.

Bibliografia/netografia dla nauczycieli i rodziców

Natalia Perek, „Bullying w szkole – co robić, gdy się pojawia?”, [epedagogika.pl](https://epedagogika.pl/top-tematy/bullying-w-szkole-co-robic-gdy-sie-pojawia-4653.html), 1.03.2021, <https://epedagogika.pl/top-tematy/bullying-w-szkole-co-robic-gdy-sie-pojawia-4653.html>.